

As sardiñas

A sardiña, coñecida como Sardina pilchardus, é un pez mariño da familia Clupeidae e único representante do xénero Sardiña. En Galicia, chámaselles xoubas ou parrochas segundo a súa situación. Captura principalmente de noite e utilízase fresca, ahumada, salada ou en conserva. A súa abundancia nas costas españolas impulsou a industria conserveira galega desde o século XVIII, diversificándose posteriormente noutras especies.

Características:

As características definitorias da sardiña inclúen:

- Un corpo alargado e ovalado, de 10 a 25 cm de lonxitude
- Coloración azulada ou verdosa no dorso e flancos prateados.
- A veces, presentan unha liña de pequenas manchas negras.
- Teñen escamas cicloides, algunhas grandes e outras pequenas, e unha liña lateral oculta por unhas 30 escamas.
- O seu opérculo mostra estrías lonxitudinais e a súa boca ten diminutos en ambos os maxilares.

- A aleta dorsal sitúase case no centro do lomo, diferenciándoa do arenque pola súa posición.

-As aletas pelvicas están situadas á altura da aleta dorsal e todas carecen de espinas.

Son especies semellantes á sardiña o arenque (*Clupea harengus*), a alacha (*Sardinella aurita*) e o trancho (*Sprattus sprattus*).

Hábitat e bioloxía:

A sardiña habita no Atlántico e Mediterráneo, desde Islandia ata Senegal, pasando polas Azores e Cabo Verde. É un pez peláxico e gregario que forma grandes cardúmenes en augas cálidas e saladas. A súa migración realízase cara ó norte no verán e cara ó sur en inverno, alimentándose de zooplancton. A reprodución ocorre en primavera e verán, variando segundo a temperatura da auga. A desova rexístrase en diferentes zonas: de xuño a agosto no mar do Norte, de febreiro a abril en Galicia e Portugal, e de setembro a maio no Mediterráneo. As hembras producen entre 50,000 e 60,000 h

O nome científico:

O xénero *Sardina* deriva do latín tardío "sardina", relacionado co peixe *Sarda sarda*, e posiblemente de raíz grega. O termo está asociado tradicionalmente á illa de Sardeña, aínda que isto é cuestionado por etimoloxistas, que suxiren que provén en realidade do grego para describir unha pedra de cor vermella similar á cornalina. O epíteto específico "*pilchardus*" provén do inglés "pilchard". O primeiro nome científico da sardiña, "*Arengus minor*", foi asignado por Joseph Cornide en 1788, pero a comunidade científica posteriormente recoñeceu ao

alemán Walbaum como o verdadeiro descritor da especie, que finalmente pasou a ser clasificada como "Sardina pilchardus". En 1904, Grigore Antipa introduciu o xénero Sardina, que máis tarde se uniu á nomenclatura de Walbaum.

Outras sardiñas:

O termo "sardiña" ou "pilchard" na bibliografía internacional (especialmente en castelán e inglés) pódese referir a diversas especies de clupeidos, xerando confusión.

- En inglés, a distinción entre "sardine" e "pilchard" é imprecisa e varía segundo a rexión.
- Algúns criterios suxiren que os peixes menores de 15 cm son "sardíns" e os maiores, "pilchards".
- A FAO/WHO considera 21 especies como sardiñas enlatadas.
- FishBase clasifica seis especies como "pilchards" e máis dunha docena como "sardíns".

Semana cultural: traballo Verónica Castillo Aguilar 4ºA.